A.o 1825. N.o 139.

ROTTERDAMSCHE COURANT.

Saturdag den 19 November.

FRANKFORT den 15 November.

Volgens berigten uit Missolunghi van den 5 October stonden de Turken nog voor die vesting; doch alle passen zijn hun afgesneden, zoo dat hunne terugtogt zeer moeijelijk worden zal en zij zich met geweld hunnen weg zullen moeten banen.

De grieksche eskaders van *Miaulis* en *Sachturij* hebben zich vereenigd en lagen, voor dat de turksche en egijptische vloten van Alexandrien uitgeloopen waren, tusschen de eilanden Milo en Santorin, ten getale van omtrent zestig gewapende vaartuigen, met eene groote menigte branders.

LONDEN den 15 November.

Verleden Vrijdag is de heer *Hurtado* als minister van Columbia door den heer *Canning* aan den Koning voorgesteld en heeft de eer gehad zijne geloofsbrieven aan Zijne Majesteit te overhandigen, welke hem op de minzaamste wijze ontvangen heeft.

— Het ministerieel avondblad betoogt, dat de plaats hebbende daling in de fondsen aan geene politieke oorzaken te wijten is en verzekert, dat er onder de verbonden Mogendheden nooit eene grootere eensgezindheid en hartelijker verlangen, om den vrede te bewaren, bestaan heeft, dan tegenwoordig, hetgeen ook daaruit blijkt, dat in het vorige jaar zaken van het grootste gewigt in de kabinetten van Europa behandeld en beslist zijn, waarvan zeker eenigen, in andere tijden en met andere gevoelens, geruchten van oorlog zoo geen oorlog zelven zouden hebben doen ontstaan, en welke nu overwogen en bepaald zijn met den geest van wederzijdsch vertrouwen en vredelievendheid, die de beste waarborg is voor het behoud van de rust tusschen de verschillende Staten.

— De russische ambassadeur, graaf *Lieven*, heeft Saturdag eene zeer lange conferentie op het bureau van buitenlandsche zaken met den minister *Canning* gehad.

— Men zegt, dat lord *Cochrane* aan den agent van het Braziliaansch Gouvernement hier te land geschreven heeft, dat, de vrede tusschen Brazilien en Portugal hersteld zijnde, het zijn voornemen was, om het bevel over het eskader van zijne Braziliaansche Majesteit nederteleggen, en hij derhalve het fregat *Piranga*, dat te Spithead ligt en aan boord van hetwelk zijn lordschap naar Engeland gekomen is, ter beschikking stelde van gemelden Agent, die daarop bevolen zoude hebben, dat het den 20 dezer de terugreis naar Rio-Janeiro aannemen zal.

— Den 15 dezer waren de 3 per cents gereduceerden 85 en 1 achtste; de geconsolideerden 85 en 3 achtsten; de actien van de Bank 222; Spanje 15 en 3 achtsten; grieksche leening 23. De wissel op Amsterdam 12 en 3, en op zigt 12; op Rotterdam 12 en 4.

PARIJS den 15 November.

Men verneemt, dat er in de bureaux van het ministerie van oorlog gewerkt wordt aan eene nieuwe organisatie van den staf der armee en dat eene commissie van generaals met dien arbeid belast is.

— Volgens de laatste berigten uit Rome wordt de gezondheid van den Paus van dag tot dag beter, hoewel Zijne Heiligheid zijn slaapvertrek nog niet heeft verlaten.

— Uit Madrid schrijft men, dat men aldaar eene geheele verandering in het ministerie verwacht en dat de heer *de Callomarde* de eenige minister is, die zijnen post behouden zal.

De hertog *de l'Infantado* komt alle dagen van het Eskuriaal naar Madrid, om er eene vergadering der ministers bijtewonen, die gewoonlijk zeer lang duurt, en waarin, zoo sommigen willen, gehandeld wordt over de zaken van Amerika, doch volgens anderen, over de middelen tot vinding der noodige gelden, om aan Frankrijk den eersten termijn der bezettings-onkosten te voldoen, die nu op handen is.

De nieuwe eerste minister schijnt tot nog toe zeer tot gematigdheid gezind. De zuiverings-junta's toonen zich niet zeer gestreng en hebben de professoren en studenten van de universiteit van Alcala gezuiverd en weder toegelaten, de eersten tot het geven en de anderen tot het bijwonen van het publiek onderwijs, hoewel het meerendeel hunner zich vrij constitutioneel gedragen had. Ook heeft de minister van oorlog eene aanvraag gedaan aan de chefs der depots van officieren, die onbepaald verlof hebben, naar het gedrag, dat deze militairen onder de constitutie gehouden hebben en naar hunne dienstjaren, hetgeen doet denken, dat het Gouvernement voornemens is om eenigen hunner weder in activen dienst te stellen.

— Den 15 dezer waren de 5 per cents geconsolideerden 98 francs 10 centimes a contant en ten drie ure 98 francs 25 centimes tegen ultimo; de 3 per cents 67 francs 90 centimes a contant en 68 francs 10 centimes tegen ultimo; de actien van de Bank 2120; Napels 84, en Spanje 10 en 1 vierde.

's GRAVENHAGE den 18 November.

De heugelijke verjaardag van Hare Majesteit onze geliefde Koningin en van onze herkregene onafhankelijkheid is heden alhier op de gewone wijze, door het uitsteken van vlaggen, het spelen der klokken en het houden van groote parade, gevierd geworden. Heden avond zal er groot bal en souper ten hove zijn.

— Den 8 dezer heeft Zijne Majesteit een besluit genomen, houdende nadere bepalingen omtrent het aannemen van vaste geslachtnamen, waartoe, op nieuw, een termijn van zes maanden wordt opengesteld, op poene van de straffen en boeten, bij de wet van den 6 Maart 1818, Staatsblad n.o 12, bepaald.

— De bijeenkomst der Tweede Kamer van de Staten-Generaal heeft heden ten twee ure een aanvang genomen.

Na de resumtie der notulen van de vorige zitting, zegt de President de geloofsbrieven ontvangen te hebben van den heer *Angillis*, door de Staten der provincie West-Vlaanderen als lid der Tweede Kamer herkozen, en benoemt eene commissie, aan welkers hoofd zich de heer *Reijphins* bevindt, ten einde die stukken te onderzoeken. Na een gunstig rapport dier commissie gehoord te hebben, zegt de President een besluit van Zijne Majesteit ontvangen te hebben, waarbij hij President gemagtigd wordt den eed van den heer *Angillis* aftenemen. De heer *Angillis*, ter vergaderkamer binnengeleid zijnde, legt den eed af en neemt zitting.

Drie petitien, houdende bezwaren tegen de interpretatie van zeker artikel der wet op den in-, uit en doorvoer, werden in handen der commissie tot de petitien gesteld.

Van het algemeen verslag van het instituut voor de dooven en stommen, te Groningen, benevens van eene nieuwe wet voor dit instituut, wordt aan de vergadering hulde gedaan, welke besluit deze stukken, met de vermelding in de notulen, in hare boekerij te plaatsen.

De vernieuwing der afdeelingen voor de volgende maand, op de gewone wijze, plaats hebbende gehad, werden tot presidenten en vice-presidenten van gemelde afdeelingen de volgende heeren geproclameerd.

Presidenten: *de Secus*, *Bijleveld*, *de Stassart*, *van Toulon*, *van der Goes*, *Nicolaï* en *Reijphins*. Vice-Presidenten: *Geelhand della Faille*, *Fallon*, *Metelerkamp*, *Cogels*, *Barthélémij*, *Surmont de Volsberghe* en *van Randwijck*.

Nog werd gelezen eene missive van Zijne Majesteit van den 17 dezer, ten geleide van eene concept-wet, strekkende om de belasting op het veefonds als nog voor den tijd van vijf jaren, ten beloope van de helft van het tegenwoordig bedrag, te continueren. Besloten deze stukken, benevens eene daarbij behoorende memorie van toelichting, te doen drukken, aan de leden te distribueren en naar de afdeelingen van de maand October te verzenden.

Waarna de vergadering zonder bepaald adjournement werd gescheiden.

— Het ontwerp van wet, ter voorziening in de geldelijke behoefte van 's Rijks overzeesche bezittingen, behelst de volgende bepalingen:

„ Ten behoeve van 's Rijks overzeesche bezittingen zal eene som, niet te boven gaande twintig millioenen guldens, onder den natemelden waarborg van den Staat, worden opgenomen.

De wijze op welke, zoo wel als de tijd en de termijnen, binnen welke die gelden zullen gevonden en verstrekt worden, zal nader door ons worden bepaald.

Tot voldoening der renten en tot aflossing van het kapitaal zal jaarlijks, te beginnen met het jaar 1826, uit de geldmiddelen van de overzeesche bezittingen worden afgezonderd eene som van een millioen viermaal honderd duizend guldens.

De som van een millioen viermaal honderd duizend guldens, tot het bedoelde einde geschikt, wordt, zoo veel des noods, van 's Rijks wege gewaarborgd gedurende een tijdvak van uiterlijk 30 jaren.

Bij de overweging der schuld in den jare 1849 zal bepaaldelijk in aanmerking worden genomen, of en in hoe verre de stand van de leening, in verband tot de aangelegenheden van 's Rijks overzeesche bezittingen, het raadzaam zal maken, die jaarlijksche uitkeering met den jare 1850 te verminderen of geheel te doen ophouden, en mitsdien, in overeenstemming daarmede, den toegezegden dertigjarigen waarborg te beperken."

In de adstructive memorie, bij deze concept-wet aan de Tweede Kamer overgelegd, wordt gezegd, dat dit ontwerp geenszins ten doel heeft, om eene opname van gelden ten bezware van het Rijk te wettigen, maar alleen strekt, om den waarborg van den Staat toetezeggen aan eene leening, ten behoeve van de kolonien te doen, waarvan de renten en aflossingen geheel uit de inkomsten dier kolonien zullen worden voldaan.

Omtrent de voorname oorzaken en de uitgestrektheid der behoeften in die bezittingen vindt men in deze memorie het volgende:

De oorzaken van den tegenwoordigen ongunstigen toestand der geldmiddelen zijn van onderscheiden aard.

De vertraging, welke door bijkomende omstandigheden ten jare 1816 heeft plaats gehad in de overname van Java en andere gedeelten van Neêrlandsch Indië, heeft al aanstonds ten gevolge gehad, dat er uitgaven waren, welke door geene inkomsten gedekt werden.

Dit moest al aanstonds veroorzaken, dat de medegebragte klinkende gelden niet toereikende waren; er was wel, ter aanvulling van het ongenoegzame van de geldelijke specien, mede naar Indië eene zekere hoeveelheid papieren geld, waaraan men op Java gewoon was, gezonden; doch de evenredigheid van het eene tot het andere diende te worden behouden, en, onder de bestaande en nader geboren wordende omstandigheden, is deze gebroken, alzoo de indische regering de uitgifte van dat papieren geld al meer en meer heeft uitgebreid en daarbij nog een rentegevend papier in omloop gebragt.

Onder de zoo even bedoelde omstandigheden behooren de volgende: De voldoening van de aanzienlijke sommen, voor goederen van het britsch tusschenbestuur overgenomen, hoezeer toch deze voldoening gedeeltelijk heeft plaats gehad met wissels op Nederland, zoo moesten evenwel, tot dezer dekking, onder anderen, eenige produkten naar herwaarts gezonden worden, welke de gelden, daaruit voortvloeijende, voor Indië verloren deden gaan; ook heeft het ongeluk gewild, dat twee oorlogschepen, met produkten geladen, zijn verongelukt, en eene andere uitzending, met een koopvaardijschip, almede mislukt is, terwijl (om dit hier in het voorbijgaan optegeven) een uit Japan terugkeerend schip, met eene goede lading voorzien, vermist is.

Verder is aantemerken, dat, gelijk bij alle militaire bezettingen en een daarop gegrond bestuur, meestal het geval is, vele openbare werken, gebouwen, inrigtingen van allerlei aard, vooral die tot huisvesting en verzorging van troepen dienen moesten, geheel verwaarloosd waren en niet dan met groote kosten hersteld, of door geheel nieuwe vervangen konden worden. De geheele nieuwe oprigting van het indische leger, vooral van de inlandsche corpsen, hunne wapening, kleeding en wat van dien aard meer is sleepten vele uitgaven na zich.

De koloniale marine moest geheel nieuw worden ingerigt en verzorgd; al wat tot scheepsbouw en scheepsuitrusting behoorde moest van den beginne aan worden opgehaald; dit alles bragt kosten te weeg, hetzij dat men de benoodigdheden in Indië aankocht, of uit het Moederland ontbood.

De overname van alle de buiten-bezittingen vorderden almede uitgaven, en niet alle dezelve vergoedden die door hare inkomsten.

Op zichzelven zouden toch niet die omstandigheden alleen den ongunstigen stand veroorzaakt hebben.

Op Java zelven toch bespeurde men eene aanmerkelijke toenemende vermeerdering van 's lands inkomsten, die uit belastingen, verpachtingen en verkoopingen voortvloeiden, en hoezeer dan ook de uitgaven drukkende waren, vermeende men, uit de zigtbaar toenemende welvaart, de hoop te mogen voeden, dat, afgescheiden van de mildelijke voordeelen, welke de Indische bezittingen aan den handel, de scheepvaart,

het fabrijkwezen, ja aan alle takken van nationale nijverheid in het moederland aanbragten, derzelver inkomsten meer dan toereikende zouden zijn, om alle kosten van bestuur te dekken.

Dan, bij de reeds opgegeven ongunstige omstandigheden, zijn nog andere gekomen, welke hunnen invloed hebben doen gevoelen, hoezeer welligt niet spoedig genoeg opgemerkt.

Onlusten, oorlogen in de Molukkas, op Palembang, Sumatra, Celebes, waarvan het onnut is de oorzaken optesporen, hebben nieuwe en zware lasten op Nederlandsch Indië gelegd.

Misgewassen, zoo in de specerijteelt in de Molukkas, door de uitbarsting van een brandenden berg, als in de koffijpluk, in de Preanger Regentschappen, door eene bijna gelijke oorzaak, hebben aanzienlijke schade toegebragt.

Geheel ongewone en aanhoudende regenvlagen hebben, gedurende eenen geruimen tijd, de aanmaking van het zout op Java doen mislukken, den voorraad, die zich ten verkoop en verzending in de pakhuizen steeds bevindt, spoedig doen weggaan, en eindelijk veroorzaakt, dat men, tot voorziening in de behoeften en tot behoud van de rust, uit Bengalen, China en Siam zout heeft moeten ontbieden, hetwelk aanzienlijke opofferingen gevorderd heeft.

De gewoed hebbende *cholera morbus* heeft vele duizende inlanders weggesleept; de velden onbearbeid doen laten, of den oogst doen bederven, zoo dat hier weder, tot behoud van rust en uit besef van billijkheid, vele verschuldigde lasten zijn kwijtgescholden geworden; de regering van Nederlandsch Indië schijnt echter ook alle deze gebeurtenissen meer als een voorbijgaand, dan als een blijvend kwaad beschouwd te hebben; zij heeft gemeend, dat de inkomsten van Indië op den duur meerder voldoende zijn zouden; zij meende, tegen dit tijdelijk euvel, een tijdelijk middel te moeten bezigen en dit in eene vermeerdering van papier te zullen vinden. Zij heeft de zaak uit dit oogpunt beschouwd, dat er eene tijdelijke voorziening in de behoefte van een genoegzaam werkend kapitaal noodig was; maar dat ook dan daarmede de zaken met vrucht aan den gang konden gehouden worden en eindelijk geheel teregt komen.

In alle besturen, maar vooral in Indië, is zeker zulk een werkend of administratief kapitaal noodig; het zal genoeg zijn, hier optenoemen de voorziening in de behoeften van allerlei aard voor de militairen, vooral in de buiten Java gelegen bezittingen, zoo dat op Java zelven steeds voorraad in de magazijnen zijn moet; de voorschotten op de koffijteelt, de specerijen, de tinmijnen, de handel op Japan, dit alles vereischt eene gestadig wederkeerende uitgifte van geld, welke evenwel, als geene ongelukken het verhinderen, met winst terug komt.

Daar nu klinkend geld ontbrak, heeft men (zoo als gezegd is) tot de uitgifte van papier al meer en meer toevlugt genomen; zoo dat de zekerheid bestaat, dat er ten minste negen millioenen in omloop zijn.

Van deze in waarheid overmatige uitgifte van papier is het natuurlijk gevolg, dat de klinkende munt al meer en meer verdrongen wordt en dat, daar het papier voor buiten 's lands niet geschikt is, de wisselkoers daarvan eenen ongunstigen invloed ondergaat, terwijl de meeste benoodigdheden in prijs stijgen.

Alzoo werkten deze omstandigheden zeer nadeelig op inkomsten en uitgaven, en de regering zag geheel haar voornemen verijdeld, om, door de intrekking van het papier, het zoogenaamd administratief kapitaal uit eigene hulpbronnen tot stand te brengen. — En echter bleef, onder dit alles, de directie der financien aldaar dien staat als gunstig beschouwen, en aan het Gouvernement in het moederland opgeven; zoo dat men hier te lande, van 1821 en vervolgens, geene zwarigheid maakte, om, tot verligting van de staatsbegrooting, de west-indische kosten voorloopig uit de indische fondsen te voldoen. Ja deze gunstige beschouwing was nog die van de indische regering, toen zij, in het eerste gedeelte van den jare 1824, eene opname van zes millioenen, enkel met oogmerk om het kapitaal te vermeerderen, wenschte, hetwelk echter hier te lande eenige twijfeling deed ontstaan.

Dan de ongelegenheden, die men ondervond, werden in Indië toegeschreven hetzij aan voorbijgaande oorzaken, hetzij aan de nog voortdurende ongenoegzaamheid van het administratief kapitaal, en men vleide zich nog, bij het vaststellen der begrooting van het jaar 1824, dat de inkomsten, die nog telken jare waren gestegen, eindelijk eene hoogte zouden bereiken, welke alle belemmering zoude doen verdwijnen.

Dit denkbeeld had reeds sedert lang eenen merkbaren invloed op de uitgaven geoefend; de regering had alle inrigtingen op eene ruime leest geschoeid en had den wensch, om de administratie der Indische Bezittingen gestadig te vervolmaken, slechts zelden om financiele redenen onderdrukt. Men was zelfs overgegaan, om aanzienlijke domeinen, in vroegere jaren verkocht, weder van de eigenaars intekoopen.

In den loop van het jaar 1824 had er eene ontzettende daling plaats in de prijzen der koffij, waardoor de aanzienlijke voorraad van het Gouvernement omtrent de helft in waarde verminderde; er ontstond eene nijpende belemmering. Men nam wel toevlugt tot uitgiften van meer papieren geld: doch daardoor verminderde het kwaad niet, eensdeels om dat alle prijzen en daarmede vele staats-uitgaven bij voortduring stegen, anderdeels, om dat men, tot behoud van het crediet der papieren munt, aan de uitgiften sedert 1821 gedaan, het voordeel eener rente van negen ten honderd had verbonden, zoo dat, bij elke nieuwe emissie, de last der renten verzwaard werd.

Dit alles gaf, in de maand October van dat zelfde jaar, aanleiding tot eene zeer ernstige beschouwing van den financielen staat; tot de overtuiging, dat vele bezuinigingen moesten worden ingevoerd en voorts tot het besluit van het Indisch Bestuur, om eene geldleening in Bengalen te beproeven, ten einde het zoo nadeelig werkende papieren geld voor het grootste gedeelte uit den omloop te trekken, het administratief kapitaal in eens te brengen op de hoogte, die men noodig oordeelde, en verder het geheele achterwezen effen te maken.

Toen Zijne Majesteit de stukken, tot deze leening betrekkelijk, onder de oogen kreeg, aarzelde Hoogstdezelve niet, over de noodzakelijkheid, om eene handeling aftekeuren, welke, behalve het bezwaar van onderscheiden voorwaarden en van eenen interest, die waarschijnlijk acht ten honderd zoude hebben bedragen, nog de ongelegenheid zoude hebben te weeg gebragt, dat de produkten, voor de jaarlijksche aflossingen en renten te verkoopen, grootendeels zouden zijn gevloeid naar vreemde markten, tot groot nadeel van de gewigtigste belangen van Nederlands handel, scheepvaart en nijverheid.

Bij de overtuiging, evenwel, van de pligtmatigheid, om de bengaalsche leening te niet te doen, voegde zich die van de noodzakelijkheid, om de indische financien van hier te hulp te komen; de kennisgeving van de afkeuring ging dan ook vergezeld van de stellige toezegging van ondersteuning uit het moederland.

Wat nu betreft de hoegrootheid van deze hulp, men heeft gemeend, dat als de eigenaardigste maatstaf van beoordeeling kan worden aangenomen de leening, die het Indisch Bestuur in Bengalen had willen beproeven. Deze leening moest bedragen vijftien millioenen Sicca ropijen, eene som, welke door twintig millioenen nederlandsche guldens ruim vertegenwoordigd wordt, en men heeft alzoo, alles in aanmerking genomen, vermeend, zich deze som als het maximum der te doene ligting te kunnen voorschrijven. Andere maatregelen, reeds door den Koning genomen en waarvan, zoo veel noodig, in den loop van dit stuk nader zal worden gesproken, wettigen allezins de verwachting, dat een crediet van twintig millioenen guldens genoegzaam zal zijn, om de indische financien te brengen op eenen vasten voet, en om aan dezelve op den duur voordeelige uitkomsten te verzekeren.

Over de hoegrootheid en den aard van den waarborg, door het Rijk te geven, leest men in de memorie, dat het zich, naar den tegenwoordigen stand van den interest, laat aanzien, dat zoo, gedurende een tijdvak van hoogstens dertig jaren, jaarlijks eene som van een millioen viermaal honderd duizend guldens uit de inkomsten der overzeesche bezittingen wordt afgezonderd, die som meer dan voldoende zal zijn, om eene leening van twintig millioenen guldens geheel te kwijten, kapitaal en interessen daaronder begrepen. Onderscheiden omstandigheden, die niet vooraf te bepalen zijn, kunnen op de aflossing van invloed wezen; indien deze zoo gunstig zijn, als men mag verwachten, zal de leening in een korter tijdvak dan 30 jaren kunnen zijn gekweten.

De waarborg, door het Rijk te geven, bestaat dus hierin, dat hetzelve aanneemt, om, gedurende hoogstens dertig jaren, te zullen aanvullen hetgeen de koloniale middelen minder dan veertien ton 's jaars tot het voorschreven einde zullen kunnen bijdragen.

Deze uiteenzetting der zaak heldert genoegzaam de vier eerste artikelen van het ontwerp van wet op; terwijl het vijfde artikel strekken moet, om dien waarborg tot een korter tijdvak dan dertig jaren te bepalen, indien nader blijken mogt, dat de schuld vroeger is gekweten.

Het laatste gedeelte der memorie strekt, om de middelen aantetoonen der kolonien tot het kwijten van de schuld, zonder bezwaar van het moederland, en luidt aldus:

Men heeft te eerder gemeend den waarborg des Rijks, tot gerustatelling der geldschieters, te mogen vragen, om dat er alle grond bestaat om te gelooven, dat die waarborg nimmer zal behoeven te worden aangesproken; maar dat de inkomsten van Nederlandsch Indië meer dan genoegzaam zullen zijn, om te voldoen aan de verpligting tot uitkeering eener som van *f* 1,400,000 jaarlijks. — De volgende aantooning van zaken zal dit genoegzaam duidelijk maken.

De inkomsten en uitgaven van Nederlandsch-Indië zijn, in het tijd tijdvak van 1817 tot 1823, volgens de opgaven uit Indië, geweest als volgt:

	Inkomsten.	*Uitgaven.*
1817.	*f* 18,278,105.	*f* 17,399,426.
1818.	- 23,452,482.	- 19,804,216.
1819.	- 22,240,374.	- 21,071,513.
1820.	- 23,765,979.	- 25,070,542.
1821.	- 21,071,225.	- 23,836,810.
1822.	- 22,518,812.	- 22,654,976.
1823.	- 21,889,883.	- 22,115,133.

Over het jaar 1824 is nog slechts ontvangen de voor dat jaar vastgestelde begrooting, maar nog niet de opgave der werkelijke inkomsten en uitgaven; die begrooting leverde de volgende uitkomsten op:

	Inkomsten.	*Uitgaven.*
1824.	*f* 27,834,332.	*f* 26,236,139.

Door de groote daling der koffijprijzen is deze raming niet bewaarheid geworden; eene voorloopige geraamde balans van Nederlandsch Indië, op ultimo junij 1824 gesloten en alhier onlangs ontvangen, wijst een nadeelig slot aan van . . . . *f* 2,151,800,
terwijl de geraamde balans van ultimo December
1823 een batig saldo aantoonde van . . . . . - 592,200;

zoo dat de verachtering in de eerste zes maanden van 1824, naar deze grondslagen, is geweest *f* 1,559,600.

Wanneer men den loop der boven opgenoemde ontvangsten en uitgaven nagaat, dan bevestigt zich het vroeger aangehaalde omtrent de genoegzaamheid der hulpbronnen van Nederlandsch Indië, tot vervulling van de bij het ontwerp van wet aan dezelve opgelegde Verpligting.

Tot in het jaar 1819, toen geene buitengewone rampen die bezittingen hadden getroffen, gingen de inkomsten ver de uitgaven te boven. In 1820 en 1821 oefende de palembangsche onlusten, de *cholera morbus* en de mislukte aanmaak van zout eenen zigtbaren invloed en toen deze geweken was bleef de overtollige uitgifte van papieren geld, mitsgaders de rentebetaling op een gedeelte van dat papier en eindelijk de te groote uitbreiding, intusschen aan alle inrigtingen gegeven, de uitgaven op een te hoog standpunt houden. Wanneer dus deze oorzaken zullen weggenomen zijn, zullen ook derzelver uitwerkselen verdwijnen, en het zoo noodzakelijke gelijk gewigt zal tusschen de uitgaven en inkomsten hersteld worden.

Tot het bereiken van dit oogmerk zijn door den Koning reeds krachtige maatregelen genomen.

Bij een besluit van den 3 April jongstleden, n.° 89, heeft de Koning bepaald, dat voortaan, om de vijf jaren, door Zijne Majesteit zelven eene begrooting van uitgaven voor Nederlandsch Indië zal worden vastgesteld, waarvan de regering niet zal vermogen aftewijken, en voor welker stipte vasthouding door de Algemeene Rekenkamer van Indië zal worden gewaakt.

Een besluit des Konings van den 5 April jongstleden, n.° 96, schrijft aan de indische regering een aantal bezuinigingen voor, waarvan slechts zullen worden opgenoemd: de staking van alle openbare werken gedurende de eerste vijf jaren: het verbod om zoodanige werken in den vervolge, zonder uitdrukkelijke koninklijke magtiging, te ondernemen; het afschaffen der kostbare directien van de civiele gebouwen en den waterstaat; het vereenvoudigen der administratie; eene vermindering van personeel bij de meeste collegien, en het intrekken van een aantal betalingen, welke bij eenen ruimen staat van geldmiddelen verschoonbaar konden worden geacht, doch in de gegevene omstandigheden voor het belang der schatkist behooren achterstaan.

Bij andere besluiten is het benoemen van ambtenaren aan heilzame banden gelegd en zijn alle uitzendingen van personen van hier opgeschort, tot dat dezelve uit Indië zullen worden aangevraagd; terwijl voorts het uitzenden van officieren, vooreerst, tot de subalterne rangen is bepaald geworden.

En eindelijk heeft de Koning een nieuw muntstelsel voor Nederlandsch Indië vastgesteld, waarvan de grondtrekken zijn: het afschaffen van alle schadelijke en onevenredige verhoogingen in den koers der specien en de intrekking van het te overvloedige papieren geld.

Alle deze maatregelen zijn nader opgevolgd geworden door de zending van eenen Commissaris-Generaal, aan wien onder anderen ſtelig in last is gegeven, om voor de ſtipte nakoming der reeds afgevaardigde voorſchriften tot beſparing te waken en om verder alles te bezuinigen, wat daarvoor mogt worden vatbaar bevonden.

Wanneer men in aanmerking neemt, dat voor de nu afgeſchafte departementen van de civiele gebouwen en werken en waterſtaat, gemiddeld, van het jaar 1818 tot 1824, jaarlijks is beſteed eene ſom van acht tot negen ton; dat voorts de interesſen op het rentgevende en al mede intetrekken papieren geld, in de laatſte tijden, hebben bedragen omtrent f 400,000 's jaars, en dat dus deze twee posten van bezuiniging reeds nagenoeg het beloop der, volgens het ontwerp van wet, afgezonderen jaarlijkſche ſom van f 1,400,000 evenaren, dan is het niet moeijelijk, ook zonder eene naauwkeurige kennis van de geſteldheid van Nederlandsch Indië, zich de overtuiging te verſchaffen, dat de voorgeſchrevene bezuinigingen die heilzame uitwerking op den ſtaat der indiſche geldmiddelen zullen te weeg brengen, welke men er zich van voorſtelt, en dat het niet onder de waarſchijnlijkheden kan worden geſteld, dat de Staat immer wegens den te geven waarborg zal worden aangeſproken.

AMSTERDAM den 17 November.

Sedert onze laatſte zijn in Texel binnengekomen de Londen Packet van Boston, als bijlegger, en J. Meijer naar Gibraltar en Malaga, terug uit zee; uitgezeild J. H. Breukemeijer naar Batavia, J. K. de Jong en J. C. Willems naar Suriname, C. Jesſen naar Demerarij, D. T. Visſer naar Havana, H. Gerlofs van Bergen naar Napels, F. Gierke naar Genua en Livorno, O. Olferts naar Marſeille, J. G. Wiersma naar Cette, J. Meijer naar Gibralter en Malaga, J. Huges naar Port-à-Port, P. O. Drost van Ferrol, R. L. Bovenkamp en A. J. Overzee naar Londen, J. J. Kiers naar IJarmouth, R. T. Nolles naar Liverpool en J. Seme van Londen naar Fredrikſtadt.

In het Vlie zijn binnengekomen B. J. de Jonge van Koningsbergen, met verlies van een anker, touw, boot en watervaten en andere ſchade, is met behulp eener loodsſchuit binnengebragt, en E. P. Horn van Drobach; uitgezeild J. Bijrne en D. Charroſin naar Londen.

In Terſchelling is binnengekomen H. N. Svarer van Ringkiobing; uitgezeild B. Wold naar Dronthem, G. Rijdahl naar Koppenhagen, A. Ferman en S. C. Holm naar Noorwegen, A. J. Högen, J. Wagener en J. Schröder naar Hamburg en D. Meindſen naar Bremen.

Het ſchip *de Onderneming*, kapitein H. M. Lelz, den 13 November uit Texel gezeild naar Batavia, is den volgenden dag tusſchen Egmond en Wijk-aan-Duin, naar gisſing 4 mijlen, geloodst door den loodsſchipper P. Kuijper, om herzelve, daar de wind toen W. Z. W. was, in Texel weder binnentebrengen; dan des namiddags voor het gat gekomen en de wind naar het N. uitgeſchoten zijnde, geraakte het ſchip op lager wal bezet, waarom de kapitein gemelden loodsſchipper tot asſiſtentie aannam, om het op zee te brengen, die hetzelve dan ook op de hoogte van Kamperdan drie mijlen van den wal heeft gebragt, terwijl de loods tot in het kanaal aan boord zal blijven. Meergemelde loodsſchipper P. Kuijper, die den 15 dezer in Texel teruggekomen is, heeft den 14den op zee ontmoet een engelſche brik, met geſtreurde zeilen en zonder volk, geladen met ſteenkolen, verzeld van eene visſchers ſloep uit de Maas en de loodsſchuit *de Commercie*, met oogmerk om het ſchip in Texel binnentebrengen.

De engelſche brik *the Ducke of Wellington*, van Peterhead met ſteenkolen beladen, is onder de jurisdictie van Kalansoog geſtrand. Denkelijk is dit de brik, waarvan in het vorig artikel wordt melding gemaakt.

Kapitein E. A. Bakker, voerende het ſchip *Louiſe*, van Koningsbergen naar Amſterdam, te Ameland binnengebragt, meldt van daar van den 1 dezer, dat hij een anker en touw heeft moeten kappen, vele ſchade aan het ſchip bekomen en veel lijnzaad gepompt heeft en ook voor ſchade aan de lading vreest.

Te Rochefort is aangekomen E. K. de Wilde van Rotterdam.

ROTTERDAM den 18 November.

De verjaardag van Hare Majeſteit de Koningin en van de herſtelling van Nederlands onafhankelijkheid is heden, op de gebruikelijke wijze, gevierd.

— De eerwaarde groote Kerkeraad der Nederduitſche Hervormde Gemeente binnen deze Stad heeft, uit het bevorens gemaakt twaalftal van Predikanten, op heden gemaakt het navolgend zestal, als: dd. *W. N. Munting*, te Hoorn; *R. Adriani*, te Bolswaard; *M. van Meteren*, te Amersfoort; *J. Corſtius*, te Enkhuizen; *J. J. van Voorst*, te Zutphen, en *S. G. Jorisſen*, te Zierikzee.

— Den 16den, des namiddags, zeilde van Helvoetſluis het ſchip *Rotterdam*, J. Laming, naar Londen, en arriveerde kapit. Wardling, zonder brieven, van Harwich. Den 17den, des morgens, zeilden *Antwerpen Packet*, L. Hawich, naar Hull, en *Verwisſeling*, A. Schaaff, naar Ipswich; de w. Z. W.

Den 16den, des namiddags, zeilden uit de Maas *de Guiana*, F. Popken, naar Suriname: *the Prospect*, J. Alexander, naar Aberdeen; *la Marie Thérèſe*, ... Olfarembert, naar Rouaan; *the Phenix*, T. Walton, naar Stokton; *the Ladij Williamſon*, W. Foster, naar Hull; *de jonge Jacobus*, L. Janſen, naar Lisſabon; *the Alfred*, G. Abbot, naar Ipswich; *Buiten Verwachting*, C. van der Plas, naar Dartmouth; *de Peter en Maria*, C. P. Eggers, naar Liverpool, en *la Zoe*, T. Smiſe, naar St. Malo; dezelve zijn den 17den wel in zee gekomen; de wind Z. W.

Van Helvoetſluis wordt van den 18den gemeld, dat de vorige uitgezeilde ſchepen wel in zee gekomen zijn, behalve kapitein A. Schaaff. Den 17den, des namiddags, arriveerden *Wilhelmina*, C. Cordia, van Newport, en kapit. Levieng, met de brieven van den 16 dezer, van Harwich; de w. W. N. W.

Den 18den, des morgens, arriveerde in de Maas *de vrouw Adriana*, E. H. Mulder, van IJarmouth; de wind N. W.

— Den 13 dezer is van Middelburg naar zee gezeild het fregatſchip *de Onderneming*, H. Eeltjes, naar Demerarij.

Zijner Majeſteits brik *de Brak* is den 12den van de reede van Vlisſingen naar zee gezeild.

Nog zijn van daar naar zee gezeild de volgende ſchepen, welke van tijd tot tijd te dien einde van Antwerpen de Schelde waren afgekomen: *The two Brothers*, S. Lowther, en *the Renard*, F. Riskij, naar Guernſeij; *de drie Vrienden*, R. Z. Schut, en *the Skelton*, P. Carline, naar Londen; *de Klijne Paul*, J. C. Behnke, en *Victoria*, C. Vos, naar de Oostzee; *Etton*, A. Ash, naar Hull; *Louiſe*, A. Robertſon, *le Sans Repos*, C. Pethers, en *l'Aimable Eliſe*, P. Grandin, naar Londen; *l'Esperance*, A. van Geijt, naar Milton, en *de Julie*, P. Visſer, naar Pool; *Nicea*, M. A. Tarabochia, naar Alexandrie, en *Henriette*, M. Erichſen, naar Rio-Janeiro; *Canton*, A. Liberal, en *Concordia*, C. Ouwehand, naar Bordeaux; *de Iris*, B. Artſen, naar Lisſabon; *le Jeune Norbert*, J. B. Neurenberg, naar Buenos-Aijres, en *Robinſon Potter*, B. Waite, naar Nieuw-IJork; *Anna Kranenburg*, H. Smit, en *Augusta*, J. G. Sap, naar Nantes; *Victor*, A. van Schie, naar Valparaiſo; *Theodore*, B. Speilman, naar Marſeille; *Phenix*, P. Lagejt, *the Friends*, M. Jones, en *the Three Sisters*, P. le Bas, naar IJerſeij; *the Venus*, P. Simons, naar Guernſeij; *de drie Gebroeders*, C. J. Claasſens, naar Exeter, en *de Vriendſchap*, O. H. Arends, naar Liverpool; *le Conſtant*, W. Schipman, naar Brazilie; *l'Amazone*, J. Lefebre, naar Ceijlon, en *the Dawn*, J. Doane, naar New-IJorck.

— Den 14 dezer is te Keulen gearriveerd het ſchip *de Maas- en Rijnvracht*, ſchipper wed. Steph. Barlen.

— Uittrekſel uit de Lloijdslijst van den 15 November:

Op de Rivier zijn gearriveerd Fox, *vrouw Elizabeth*, Bragg, *Pr. of Waterloo*, Stranack, en *Britania*, van Ostende, Cook van Medemblik, Gibbs van Alkmaar, Gibbs, Ellis, Ladd, Klock, Atherden, Blake en Mordent van Rotterdam, Firth, Bishop, Gallowaij en Matthews van Harlingen en Smith van Amſterdam; op de hoogte van Margate Fare van Rotterdam; te Ramsgate Smith van Ostende; te Deal Carill van Antwerpen; te Southampton Pridham, en te Hull Graham en Champion van Rotterdam; te Ipswich Barker van Medemblik en Lord van Rotterdam.

De 11 dezer was de wind te Deal N. N. O.; den 12den N., en den 13den en 14den N. W.

KENNISGEVING.

Burgemeester en Wethouders der ſtad Rotterdam brengen, bij deze, ter kennisſe van de belanghebbenden, dat de Quohieren voor de Patenten, over het *tweede trimester* van dezen jare 1825, door den heer Gouverneur van Zuid Holland zijn verklaard executoir, en dezelve bereids zijn geſteld in handen van de heeren Ontvangers.

Terwijl Burgemeester en Wethouders voornoemd allen en een iegelijk daarin geconcerneerd willen hebben herinnerd, dat, ingevolge de beſtaande wetten ten deze geene reclamatien worden aangenomen, die niet binnen den tijd van drie maanden, en dus voor den 18 Februarij 1826, zullen zijn ingeleverd, ten einde een iegelijk zyne ſchade zoude kunnen voorkomen.

Rotterdam den 18 November 1825.

Burgemeester en Wethouders voornoemd,
M. C. BICHON VAN IJSSELMONDE Vt.
In kennisſe van mij,
L. VAN OIJEN *Az.*

Getrouwd,

JAN DAVID VAN KOETSVELD,
2de Luitenant bij het 1ſte Bat. der 17de Afd. Inf.,
met
Dendermonde den 16 November 1825. ANNA MARIA STIEDING.

Op heden verloste van een ZOON, JOZINA ELIZABET BOERÉ, Huisvrouw van
Rotterdam den 15 November 1825. A. DEMMERS *Abz.*

Het KINDJE, waarvan mijne Echtgenoot, M. C. HARTTENROTH, op den tweeden dezer is bevallen, werd ons heden, tot onze droefheid, door den dood ontrukt.
Brielle den 14 November 1825. M. J. DE JONGH.

Ons eenig en zeer geliefd Dochtertje, MATIENA, overleed dezen morgen, na eene ongeſteldheid van weinige dagen, na hier 13 maanden en 6 dagen te hebben geleefd.

Ouders, die immer eenig verlies van dien aard geleden hebben, kunnen alleen beſefſen hoe onze harten treuren.

Cappelle-op-d'IJsſel den 14 November 1825. DIRK VERSCHOOR *Cz.* FRANCIJNA VAN CAPPELLEN.

Op den 14 November 1825 is te *Overſchie*, in den ouderdom van 74 en 1 half jaren, overleden Mejufvrouw ANGENIETA MARIA VAN BLOKHUIJSEN, Weduwe van den Heer W. VAN ECK.

Op heden overleed, aan verval van krachten, in den ouderdom van ruim acht-en-zestig jaren, mijn geliefde Echtgenoot CORNELIS KLERK, tot droefheid van mij en mijne aanbehuwde Kinderen.

Volgens ſchriftelijke begeerte van den Overledene zal er door de Familie geen rouw gedragen worden.

Rotterdam den 14 November 1825. G. NIEMEIJER, Wed. C. KLERK.

Op den 12 November 1825 is te *Kralingen*, in den hoogen ouderdom van 91 jaren en bijna 8 maanden, overleden de Wel. Eerw. Heer NICOLAAS ADRIAAN SANTVOORT, *ſedert het jaar 1806 rustend Leeraar van Drunen en Nieuwkuik.*

Op den 18 November 1825 is te *Rotterdam*, na een ſmartelijk lijden van eenige weken, in den ouderdom van tachtig jaren, overleden Mejufvrouw HELENA VAN DIJK, geliefde Echtgenoot van JOHAN GEORGE BULCEUS.

Uit hoofde der begeerte van den Overledene, zoo zal er door de Familie geen rouw gedragen worden.

Den 16 November 1825 is, binnen *Rotterdam*, in den ouderdom van 82 jaren en eenige maanden, overleden Mejufvrouw de Weduwe DE SELL, geboren VAN DAM.

Gisteren avond, omſtreeks tien ure, overleed, tot bittere droefheid van mij en zijne Dochter en Behuwd-Zoon uit zijn vorig huwelijk, mijn geliefde Echtgenoot, GODEFRIDUS VAN DOOREN, in leven *Stads- en Adjunct-Arrondisſements-IJker*, in den ouderdom van 65 jaren en 18 dagen, na eene genoegelijke Echtverbindtenis van ruim tien jaren, mij nog nalatende vier Kinderen, die te jong zijn, om hun verlies te beſefſen. Dienende deze tot kennisgeving aan Vrienden en Bekenden, zoo binnen als buiten deze Stad, en verzoeke van brieven van rouwbeklag verſchoond te blijven.

Rotterdam den 17 November 1825. PETRONELLA BAKE, Wed. G. VAN DOOREN.

Middenprijzen der volgende artikelen te Rotterdam den 18 November.

Witte Tarw f 5, 50, Roode f 5, 60, Rogge f 3, 70, vroege Gerst f 4, 25, late f 3, 85, Boekweit f 4, 20, Haver f 2, 50, Witte Boonen f 5, 50, Witte Erwten f 5, 50, Groene dito f 6, 50 Graauwe dito f 6, 50, Tarwe Meel f 7, 50, Rogge f 5, 20, allen per mudde; Boter 90 *c.*, Noordhollandſche Kaas 45 *c.*, Stolkſche 35 *c.*, Leijdſche 22½ *c.*, Delftſche Komijnde 16 *c.*, Witte Brood 13⅓ *c.*, Tarwe 9⅓ *c.*, Rogge 6¾ *c.*, Osſenvleesch 40 *c.*, Koeijen 40 *c.*, Kalfs 55 *c.*, Schapen 40 *c.*, Lams 40 *c.*, versch Varkens 40 *c.* en Gerookt 50 *c.*, allen per pond; Aardappelen (late) f 1, 45 de mudde, Moutwijn f 13, 07 en Jenever f 16, 47, per vat, Hooi f 2, 22 en Stroo f 1, 70, de 100 ponden, Eiken Brandhout f 6, 80, IJpen f 7, 15, Elzen f 6, Beuken f 7, 80 en Esſchen f 7, 60, allen in blokken, per wisſe; groote Takkenbosſen f 11 de 100 ſtuks, Steenkolen f 24, 00 de 1500 ponden, Veenturf 40 *c.* het vat, Raapolie f 25, 42 en Lijn f 28, 86 het vat, Koolzaad f 7, 50 de mudde, Kaarſen 55 *c.* het pond.

BEURSPRIJS van EFFECTEN
te AMSTERDAM den 17 November.

HOLLAND,	Werkelijke Schuld	2½ pCt.	55¼	a	56½
	Restanten Uitgeſteld Schuld		1	-	1 1/16
	Kansbiljetten	f	21	-	21¾
	Dito Stellen	-	7625	-	7725
	Amortiſatie-Sijndikaat	4½ pCt.	97¼	-	98
	Handel-Maatſchappij	4½ —	95½	-	96¾
	Losrenten	2½ —	86¾	-	87¼
	Sijndicaat-Loten	f	80	-	85
FRANKRIJK,	Tiers Conſolidés	5 pCt.	98	-	98½
RUSLAND,	bij *Hope en Co.*	5 —	100	-	100¾
	Inſchrijvingen Grootboek	6 —	54	-	54¾
	Dito Certif. Adm. Amſt.	6 —	54½	-	55¼
	Cert. Adminiſtr. Hamburg	5 —	81½	-	82¼
	Oblig. Neg. 1822 Londen	5 —	82¾	-	83½
PRUISSEN,	Negot. Londen, 1818	5 —	106	-	106½
	Loterij, 1822	5 —	106	-	106½
SPANJE,	bij *Hope en Co.*	5½ —	55	-	5[illegible]½
	Premiebiljetten 1822, p. ſterl. 500	5 —	15¼	-	16
OOSTENRIJK,	Weenerbank	5 —	84	-	87
	Dito	4 —	71	-	72
	Dito, Metaliek	5 —	89½	-	90¼
	Dito te Londen	5 —	89½	-	90¼
	Dito, dito	2½ —	45¾	-	46¼
	Bank-Actiën	f	1440	-	1450
NAPELS,	Certif. bij *Lamaiſon en Bouwer*	5 —	78	-	78¾
	Adminiſtratie Napels	5 —	76¾	-	78½
	Item te Londen, 1824	5 —	77½	-	79¾

Wisſelkoers te Rotterdam den 17 November.

Hamburg 2 maanden	35¼	kort	35⅞
Parijs »	56¾	»	57¼
Bordeaux		»	56¼

Den 18 November.
Londen 2 maanden 39 ß 5 δ, kort 3[illegible] ß 8 δ.

133ſte *KONINKLIJKE NEDERLANDSCHE LOTERIJ.*
DERDE KLASSE.
Prijzen en Premien van duizend guldens en daar boven:

8ſte Lijst, n.° 776, een prijs van f 75000.
— — 17214, — — - 1000.
9de — — 9166, — — - 1000.
— — 2807, — — - 1000.
10de — — 14337, — — - 1000.

LOTERIJ VAN HET AMORTISATIE-SIJNDICAAT.
TWEEDE KLASSE.
Prijzen van f 1000 en daarboven:

55ſte Lijst, n.° 40689, een prijs van f 2500.
— — 51588, — — - 1000.
— — 72975, — — - 1000.

*** De Boekhandelaren MENSING en VAN WESTREENEN, op de Hoogstraat, te Rotterdam, hebben van verschillende Ouwel- en Lak-Fabrijken Depôts, en verkoopen daardoor, bij 10 Pond verlangende, de OUWELEN, in alle grootte, Wit en Rood, tot *f* 1, 25 cents per Pond; het LAK van *f* 1, 00 tot *f* 4. 00, in alle kwaliteiten.

*** „ „ In de meer dan 50 jaren gevestigde *Boek-*, *Papier-* en *Pennenwinkel* van J. HENDRIKSEN, op de Hoogstraat, te Rotterdam, vindt men, behalve al wat tot dit Vak behoort, ook alle soorten van ZEGELLAK, van 14 stuivers tot 5 guldens de 5 oncen, ook alle soorten van OUWELS van 24 stuivers en hooger, naar de kwaliteit is, alles in het groot en klein; alsmede SPEELKAARTEN. Ook geeft dezelve uit: *J SELS*, NIEUW GRAANHANDELAARS HANDBOEK, *onmisbaar voor allen, die in de Granen handelen*; hier is bijgevoegd eene berekening van *Draag- en Werkloonen*, benevens eene *Herleiding* van de OLIEMAAT, a 14 stuiv., geschikt voor het geheele Koningrijk; eene kleiner Dito, a 6 stuiv. — Nog BEELDENGALERIJ, *een Geschenk voor Kinderen*, in 10 caterns; zijnde ieder catern op zichzelven compleet a 4 stuiv., fraai Gekleurd 6 stuivers.

*** De Ondergeteekende berigt bij deze zijnen Stadgenooten, dat hij zich belast met het ROOKEN van VLEESCH en SPEK, welke stukken het ook zijn mogen, voor een zeer geringen prijs; verzoekt ieders gunst.

P. NAGEL, op de Karenmelkshaven, wijk P, n.° 15, even buiten Rotterdam.

*** Degenen, die iets te pretenderen hebben van of verschuldigd zijn aan den Boedel van CATHARINA VROEGENS, Weduwe JOHANNIS VADDEN, of die iets van genoemden Boedel in bewaring mogten zijn toevertrouwd, worden verzocht, daarvan opgave of betaling te doen, vóór of op den 1 December 1825, aan *A. DE WITTE* of *M. HEIJNEN*, te Goes.

*** Daar de Ondergeteekende niet meer de Affaire van wijlen den Heer *DEHAIS*, in leven *Mr. Kleedermaker*, binnen deze Stad, waarneemt, heeft hij de eer het geëerd Publiek bekendtemaken, dat hij met den 1 December eerstkomende zijne eigen Affaire voortzet: verzoekt derhalve aan Heeren Begunstigers, om hunne Kalandisie. Hij durft zich vleijen, al hetgene hem in zijn Vak voorkomt, zoo wel HEEREN- als DAMES-KLEEDEREN, naar den laatsten Smaak te kunnen vervaardigen.

E. C. OVERBROEK,
in het Hang, over de Zijl, wijk C, n.° 203, te Rotterdam

*** De Ondergeteekende, gelezen hebbende in de Rotterdamsche Courant van Donderdag den 17 dezer de Advertentie van haar Schoonzoon, E. C. OVERBROEK, vindt zich te dien einde verpligt hare weldenkende Begunstigers te moeten berigten, dat zij de *KLEEDERMAKERS-AFFAIRE*, met behulp van een Deskundigen, blijft continueren, en durft zich vleijen in het maken en leveren van alle soorten van KLEEDEREN, naar den laatsten smaak, aan Heeren en Dames in alles genoegen te zullen geven; vertrouwende op de voortdurende gunst en recommandatie harer geëerde Begunstigers, zoo binnen als buiten deze Stad, met de verzekering eener prompte en zoo civiel mogelijke bediening.

De Wed. J. L. DEHAIS, geb. VAN OOSTENRIJK, *Noordblaak*, *B*, *n.°* 277.

*** De *VEILING* van het HUIS en ERVE, staande en gelegen aan de noordzijde van de Wijnhaven en uitkomende aan de zuidzijde van de Wijnstraat, te Rotterdam, wijk A, n.° 1, door de Notarissen NOZEMAN en VAN DER LOOIJ, aangeslagen tegen Donderdag den 24 November 1825, zal geen voortgang hebben, als zijnde hetzelve Pand *UIT DE HAND VERKOCHT*.

*** Ingevolge de Oproeping, waarbij de Nederlanders onlangs plegtig zijn opgewekt, ter verzameling van een Fonds tot ondersteuning der Grieken, hebben zich binnen deze Stad tot dit belangrijk doel vereenigd de heeren

S. VAN HOOGSTRATEN, *Voorzitter.*
P. HAVELAAR, *Thesaurier.*
G. H. M. DELPRAT, *Secretaris.*
AB.^m DES AMORIE VAN DER HOEVEN.
B. LEDEBOER.
W. TERPSTRA.
H. TOLLENS Cz.
J. C. VORSTMAN.

Deze Commissie brengt ter kennis van Rotterdams Ingezetenen, dat zij op heden hare werkzaamheden heeft aangevangen en zich ten spoedigste onledig wil houden met het inzamelen van Liefdegaven, ter ondersteuning van onze diep vernederde Natuurgenooten. Eene nadere aankondiging zal de wijze der inzameling bepalen; terwijl voornoemde Commissie zich met vertrouwen verlaten zal op de edelmoedige medewerking van hare Stadgenooten, die nimmer voor de heilige zaak van Godsdienst en Beschaving achterlijk bleven en wier gevoel, door de betrekking des Geloofs, ten nauwsten aan onderdrukte Christen-Broeders verbonden is.

Rotterdam den 16 November 1825.

SAMUËL VAN HOOGSTRATEN, *Voorzitter.*
G. H. M. DELPRAT, *Secretaris.*

*** *TOONEELBERIGT.*

De Koninklijke Nederduitsche Tooneelisten van Zuid-Holland, onder directie van *Hoedt* en *Bingleij*, zullen het genoegen hebben, in den Rotterdamschen Schouwburg, alhier, op Saturdag den 19 November 1825, te vertoonen: DE ONGEHUWDE VROUW, Tooneelspel, in vier bedrijven, naar het hoogduitsch van *A. von Kotzebue*, door *J. S. van Esveldt Holtrop*. Na hetzelve: DE MOPS EN HET SEISJE, of *de Wederstuiting*, Blijspel, naar het fransch (*les Ricochets*) van *L. B. Picard*.

Dadelijk na het Voorstuk zal de directeur *Bingleij*, ter gelegenheid van den verjaardag der Omwenteling en die van Hare Majesteit onze geliefde Koningin, eenige Dichtregelen reciteren, vervaardigd door den heer *G. van Enst Koning*.

En op Maandag den 28 November, ter Benefice van de heeren *Schouten* en *van Hanswijk*: INES DE CASTRO, beroemd Treurspel van wijlen nederlandsch puikdichter mr. *Rhijnvis Feith*.

NB. De Boekjes van *Ines de Castro* zullen in tijds bij den Boekverkooper J. VAN BAALEN te bekomen zijn.

SCHIEDAM den 18 November.

Jenever, het nederlandsche Vat, zonder Fust *f* 16, 90.
Amst. Proef, het „ „ „ „ - 20, 95.
Zonder de Belasting.

*** DANIEL CROMMELIN en SOONEN adverteren, dat tegen overgifte der door hen afgegevene bewijzen van uitdeeling, ten Kantore van de ASSOCIATIE-CASSA te Amsterdam, kan worden ontvangen het provenu van een jaar interest, in Amerika verschenen den 15 Mei 1825, over Fondsen gerepresenteerd door Aandeelen, spruitende uit hunne Negotiatie van 15 November 1790, en zulks a *f* 70 per aandeel; alsmede het provenu van een jaar Interest, in Amerika verschenen den 15 Junij 1825, over Fondsen gerepresenteerd door Aandeelen, spruitende uit hunne Negotiatie van den 15 Junij 1791, en zulks a *f* 53 per Aandeel.

*** De Ondergeteekenden, CORRESPONDENTEN van het NEDERLANDSCHE ONDERLINGE WEDUWEN- en BEGRAVENIS-FONDS, ook voor ONGEHUWDEN, gevestigd te Amsterdam, onder het Bestuur van de Heeren *VALK* en *SPOHLER*, berigten bij deze, dat men zich tot deelneming te Rotterdam kan adresseren bij hen, alwaar de Reglementen dezer Maatschappij te bekomen zijn, waaruit blijkt de soliditeit en de goedkoope wijze van deelneming; betalende elke Deelnemer 25 cents voor ieder jaar, gerekend naar zijn ouderdom; terwijl voortaan geen Inleg meer zal plaats hebben.

J. HAAGMANS, op het Haagsche-Veer, wijk F, n.° 285.
P. KUP *Antz.*, op de Botersloot, wijk I, n.° 443.

*** F. MARCHAL, op de Hoogstraat, te Rotterdam, heeft de eer het geëerd Publiek te verwittigen, dat hij een zeer groot Assortiment CASTORHOEDEN voor Dames en Kinderen heeft ontvangen, naar den nieuwsten Smaak; alsmede zeer ligte MANSHOEDEN, WINTER- en JAGTPETTEN. Dezelve Ruilt en Vermaakt alle deze bovengemelde Goederen tegen zeer civiele Prijzen.

*** De HOEDEN-WINKEL en PETTEN-FABRIJK van den Ondergeteekende is verplaatst uit den Houttuin naar de Kaasmarkt, het zesde Huis van de Snijkamer, te Rotterdam; verzoekt ieders gunst en recommandatie, belovende eene prompte, civiele en beleefde bediening.

M. VAN WEEZENBEEK.

*** *BERIGT.*

ROMAIN, *Juwelier van het Hof*, op de Hoogstraat, over het Stadhuis, te Rotterdam, maakt alle soorten van BIJOUTERIEN in Goud en Edele Gesteenten en allerlei werk in Haar, zoo gevlochten als allegorische Voorwerpen.

Hij heeft de eer het Publiek te verwittigen, dat hij voor het *St. Nicolaas Feest* ontvangen heeft een groot Assortiment van alle soorten van NIEUWIGHEDEN, Surprises, verschillende Spelen, Zedekundige Boekjes, Teeken- en Borduur-Doeken enz. Ook heeft hij eene menigte Nieuwe ARTIKELEN ontvangen van Galanterie, Bijouterie, Pendules, Vazen, Girandoles van brons, albast en cristal en porseleinen Koppen en Serviezen. Hij koopt ook oud Goud, Diamanten en fijne Parelen.

*** B. H. DICKE, Banketbakker, wonende in de Vischsteeg, te Rotterdam, maakt en verkoopt *Pâte de Violette*, *Gom du Sérail*, *Jujubes* en *Pâte de Guimauve*, differente soorten Geprepareerde en Ongeprepareerde *IJslandsche Mos* en *Gezondheids-Chocolaad*, en is bij hem dagelijks versche *Hartshoren-Seleij* met kleine kwantiteit te bekomen.

*** J. WESSELING en H. WESSELING, Makelaars, zullen op Maandag den 21 November 1825, des namiddags ten half drie ure, te Amsterdam, in *de Witte Zwaan*, op den Nieuwendijk, presenteren te verkoopen: Eene extra mooije nieuw aangekomene partij Vuren en Greenen, Noordsche, Riga, Nerva en Dantziger Balken, Dantziger Deelen, Juffers, Koldersen andere HOUTWAREN; liggende in den Binnenkant en op de Wallen.

*** M. M. STEENHOUWER en H. ALTIUS, Makelaars, zullen op Maandag den 21 November 1825, des namiddags ten half drie ure, te Amsterdam, in *de Witte Zwaan*, op den Nieuwendijk, presenteren te verkoopen: Eene extra mooije nieuw aangekomene partij Vuren en Greenen, Noordsche en Dantziger Balken, diverse sortimenten Deelen, Juffers en andere HOUTWAREN; liggende in de Oude Schans, op de Wallen en Schuiten.

*** *OPENBARE BESTEDING*, op het Gemeenlandshuis van Schieland, te Rotterdam, op Dingsdag den 22 November 1825, des voormiddags om 10 ure, van het maken van AARD-BERMEN, ter lengte van ruim 3000 Ellen, achter Schielands Hoogen-Zeedijk. De Bestekken liggen ter lezing in het Gemeenlandshuis voorn., te Rotterdam in *den Romein* en bij *Schoonejongen*, in den Haag bij *Velthoven*, te Delft bij *van der Spek*, te Overschie in *de Valk*, aan het Kralingsche Veer bij *A. Hogendijk*, op 's Gravenweg bij *J. van Lange*, aan Kortenöord bij *van Reijn*, te Gouda in *de Zalm*, te Hardinxveld in *de drie Snoeken*, te Werkendam in *de Zwaan*, te Giezendam, Papendrecht en te Alblasserdam in de Regthuizen en in het Veerhuis te IJsselmonde. Terwijl nadere onderrigting te bekomen is bij den Fabrijk- en Landmeter van Schieland.

*** F. H. VERSTEEGH, te Edam, presenteert ten overstaan van den Notaris Mr. A. BOOT, op Woensdag den 23 November 1825, in *het Heeren-Logement* aldaar, te verkoopen: Eene uitmuntende Partij *Noordsche* en *Oostersche* HOUTWAREN, bestaande in ruim 3000 Koperwijksche en Bijhavensche Vuren en Greenen zware Balken, 2500 Juffers, Kolders, Deelen, Spieren, Sparren en 150 Riga Kroonbalken en hetgeen verder zal worden aangeboden.

*** *OPENBARE VRIJWILLIGE VERKOOPING.*

De Notarissen NOZEMAN en VAN DER LOOIJ, residerende te Rotterdam, als last hebbende van derzelver Principalen, zijn voornemens om op Donderdag den 24 November 1825, des namiddags ten vier ure, in het Locaal van Publieke Verkoopingen, op de Gelderschekade, aldaar, in het openbaar te veilen en aan de meestbiedenden of eerstmijnenden finaal toetewijzen en te verkoopen:

Een hecht, sterk en wel gesitueerd HUIS, BOVENHUIS en ERVE, staande en gelegen aan de zuidzijde van de Blaak; mitsgaders een hecht, sterk en wel gesitueerd ACHTERHUIS, PAKHUIS en ERVE, staande en gelegen aan de noordzijde van de Wijnstraat, te Rotterdam; belend ten oosten doorgaande de Erven Jufvrouw *Oudaan*, ten westen voor aan de Blaak de Verkoopers en achter in de Wijnstraat den Heer *Matthijs Verbeek*; ten Protokolle geregistreerd op n.° 4060, in de wijkverdeeling bekend aan de Blaak, wijk B, n.° 2, en in de Wijnstraat, wijk B, n.° 2 oud en 131 nieuw. Aangeslagen over den jare 1825 in de Belasting der Gebouwde Eigendommen als volgt: Het Pand aan de Blaak, wijk B, n.° 2, tot *f* 108, 66 en het Pand in de Wijnstraat, wijk B, n.° 2 oud 131 nieuw, tot *f* 79, 92, bedragende te zamen, met de Verhooging, *f* 188, 58; verhuurd in vier gedeelten, te zamen tot *f* 1105 in het jaar, bevorens meer.

Kunnende de Kooper op het te Veilene zoodanig gedeelte zijner uitteloven Kooppenningen als Geprivilegeerde- of Kustingschuld gevestigd laten, tegen al zulke Interest- en Aflossingsbetalingen, als bij de Condities zal worden opgegeven.

Voorts zullen door dezelve Notarissen, mede als last hebbende van derzelver Principalen, ten tijde en plaatse voormeld, in het openbaar worden geveild en verkocht:

N.° 1 en 2. Twee ACTIEN in *de Maatschappij van Asfurantie*, *Disconteering en Beleening*, *te Rotterdam*, ieder groot *f* 5000, oud of ingeschreven kapitaal; doch op elk, van welke maar is gefourneerd *f* 250. En:

N.° 3 tot 8. Zes ACTIEN, in *de Societeit van Asfurantie enz. aldaar*, ieder groot *f* 1000, oud of ingeschreven kapitaal; doch op elk van welke maar is gefourneerd 25 per cent of *f* 250; alle welke Actien per nummer zullen worden gepresenteerd.

Zijnde inmiddels nadere onderrigting te bekomen ten Kantore van de voorschreve Notarissen en de te veilene Panden twee dagen vóór en op den dag der veiling te zien, mits gemunieerd zijnde van een Permissiebiljet, door een der voornoemde Notarissen geteekend.

*** *DEMERARY AND ESSEQUEBO.*

The Untersigned, in capacity as Deputy First Marshal of the United Colony of Demerary and Essequebo, advertises, by these presents, for the first, second and third time, that he will, by virtue of certain Sentences of the Honourable Court of Crimial and Civil Justice of said United Colony, expose and sell at Public Execution-Sale the following PLANTATIONS, *with their Cultivation, Buildings, Slaves, and further appurtenances, viz:*

Firstly. — *In the month of May 1826, the COTTON-PLANTATION* MANILLA, *situated on the East Sea Coast of Demerary, the property of* Thomas Ince.

Secondly. — *In the month of Juni of same Year, the SUGAR-PLANTATION* GOOD INTENT, *situated on the West-Bank of the River Demerary, the property of the heirs of* John Haywood.

Thirdly. — *In the month of August of the same year, the SUGAR-PLANTATION* SOPHIENBURG, *situated on Tyger Island, River Essequebo, the property of* E. H. Dalton.

The Judicium of Prac- et Concurrentiae on the Nett proceeds of the above Sales will be held by the said Honourable Court of Justice three months after the respective days of Sale for which reason all those, who may pretend to have any right, title or interest to the Nett proceeds of said Plantations, are herewith, by him, the Untersigned Deputy first Marshal of said United Colony, summoned to appear in person or by their Attornies, to lay their Claims in due form before the Honourable Court of Justice of said United Colony of Demerary and Essequebo, at their respective Sessions in the following months, viz.

In the month of August for Plantation Manilla; *October, for Plantation* Good Intent *and in the month of December for Plantations* Sophienbrug, *under a penalty that against the non-appearers will be proceeded as the Law directs.*

The Inventories of the above stated Plantations are daily to be seen at the Counting-Houses of Mess. HALL Mc. GAREL and Co., n.° 7, Austin Friars, London, and P. J. LE JOLLE, Esqr., *Amsterdam.*

Demerary and Essequebo, this 22 Julij 1825.

J. D. HALEY, Deputy first Marshal.

*** Bij den Boekhandelaar J. PIPPIJN, alhier, is heden van de Pers gekomen en alom verzonden: *ELIZA in het belegerde Dothan*, of raad en onderwijs, benevens een Historiesch Verhaal aan mijne Kinderen; tweede Deel, a *f* 1. 25 *ct* Van het Eerste Deel zijn nog eenige weinige Exemplaren verkrijgbaar.

Te *ROTTERDAM*, bij JAN ARRENBERG.